

PRI VEŽBANJU — Poveljnik odprave Charles Conrad Jr. proučuje naprave v vesoljski ladji Apollo v Johnson Space Center v Houstonu, Tex.

Nixon išče podporo za Radio Free Europe

Predsednik ZDA je predložil Kongresu, naj odobri sredstva za Radio Free Europe in Radio Liberty.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik je predložil Kongresu, naj odobri nova denarna sredstva za redno delovanje radijskih postaj "Free Europe" in "Liberty". Prva oddaja svoje programe v države vzhodne Evrope, ki pripadajo sovjetskemu bloku, v njihovih jezikih, druga pa Sovjetski zvezi in narodom, ki žive v njej.

Znani sen. K. Fulbright je lani označil obe ti radio postaji za "preostanek" mrzle vojne, ki ne spada več v današnji čas. Kongres se za njegove pripombe ni dosti menil in je sredstva za delovanje obeh postaj odobril.

Od tedaj je posebna komisija pod vodstvom dr. Milтона Eisenhowerja delo obeh postaj proučila in v poročilu predsedniku Nixonu izjavila, da ti dve postaji s tem, da pošiljata vesti in ideje v predele sveta, kjer ni svobode informacij, služita koristim ZDA in zaslужita podporo Kongresa in ljudstva ZDA.

Predsednik Nixon pravi v svojem poročilu Kongresu, da to poročilo posebne komisije z veseljem potrjuje in priporoča v izvršitev. "Svobodni tok informacij med narodi je bistveni element normalnih odnosov med ljudstvi in Vzhodom ter koristi utrjevanju miru," pravi predsednik Nixon v svoji izjavi.

Komisija je svoje delo končala in poročilo predala že 5. februarja 1973, zakaj ga predsednik Nixon ni prejel in priporočil Kongresu, ni znano. Sedaj odobrena sredstva za obe postaji bodo s 30. junijem 1973 potekla.

Vremenski prerok

Delno oblačno in hladno. Najvišja temperatura okoli 55.

Avstralske delavske unije bodo bojkotirale vse francoske izdelke

Vse večje avstralske delavske unije so se dogovorile, da bodo bojkotirale delo na vsem francoskem blagu v protest proti francoskim jedrskim preskusom.

SYDNEY, Avstral. — Avstralske delavske unije, 35 glavnih, so sklenile odreči vsako delo in vsak opravke s francoskim blagom, ladjami in letali v znak protesta proti napovedanim francoskim jedrskim poskusom na južnem Pacifiku.

Francoska vlada je zavrnila avstralske proteste, je dejal Robert Hawke, predsednik Avstralskega sveta delavskih unij, zato bo sedaj čutila trda gospodarska dejstva. Sklep bo stopil, kot računajo, v veljavo v prihodnjih dneh, kakor hitro ga bo Unijski svet odobril.

Na sestanku zastopnikov delavskih unij v Melbourneu je predsednik vlade Gough Whitlam predložil, naj bi ostala telefonska zveza s Francijo odprta, pa je bil njegov predlog odklonjen. Bojkot bo veljal za vso pošto, kabljski in telefonski promet s Francijo. Unije upajo, da bodo zamrzile tudi vse delo v letalskem in pomorskem prometu s Francijo.

Predstavniki delavskih unij, ki so sklenile bojkot Francije in njenega blaga, izjavljajo, da bodo tega končale, kakor hitro bo Francija objavila konec svojih jedrskih preskusov.

Avstralska vlada je uradno predložila Mednarodnemu sodišču v Haagu, naj Franciji prepove izvajanje preskusov.

Golobje se pripravljajo za nov nastop proti Nixonu

WASHINGTON, D.C. — "Golobje", kot imenujemo zagovornike končanja ameriškega posega v Indokino, se pripravljajo na nastop proti vladi predsednika Nixona z zahtevo po končanju letalskih napadov na Kambodžo.

Sedaj, ko so vojni ujetniki ZDA doma in ko je zanimanje za Vietnam v javnosti padlo, upajo, da bodo s svojim napotkom uspeli.

Študentje demonstrirajo v Atenah

ATENE, Gr. — Študentje so demonstrirali pretekli teden in napovedali nove demonstracije za danes v znak protesta proti prijemu in zaporu okoli 70 študentovskih vodnikov po vsej Grčiji tekom zadnjih dveh tednov.

Demonstranti so kričali proti vladi, jo zmerjali s fašisti in SS ter zahtevali izpustitev svojih zaprtih tovarišev ali pa njihovo postavitev pred redna sodišča.

Brežnjev na Poljskem in v Vzhodni Nemčiji

Glavni tajnik Komunistične partije ZSSR je obiskal poljske in vzhodno-nemške tovariše, predno pojde na pot v Bonn.

VARŠAVA, Polj. — Glavni tajnik Komunistične partije Sovjetske zveze Leonid I. Brežnjev je priletel sem pretekli petek v posebnem letalu Iljušin na razgovore z E. Gierekom, glavnim tajnikom Poljske Komunistične partije. Podelil mu je Leninov red, ki mu je bil določen v preteklem januarju, ko je dopolnil 60 let.

Brežnjev in njegovo spremstvo, v katerem je bil tudi zunanji minister A. Gromiko, sta pričakala na letališču E. Giereka predsednik vlade Piotr Jaroszewicz. Razgovori so se vršili naslednji dan v prostoru Centralnega komiteta KP v sredi Varšave, pa tudi v Wilanovu, predmestju Varšave, v nekdanjem poletnem kraljevem dvorcu. Poleg o poljsko-sovjetskih zadevah je bil glavni govor o poljskih odnosih z Zahodno Nemčijo, ki so zategnjeni zaradi spora o obsegu nemške vojne odškodnine Poljski.

Iz Varšave je odletel Brežnjev s svojim spremstvom v Vzhodno Nemčijo na razgovore z Erichom Honekerjem, glavnim tajnikom tamkajšnje KP. Tudi njemu je podeli Leninov red. Poleg sovjetsko-nemških odnosov so tudi v Vzhodnem Berlinu razpravljali največ o odnosih do Zahodne Nemčije, kamor pojde Brežnjev na uradni obisk, prvi te vrste, kasneje ta teden. Nekaj so omenjali, da se bo Brežnjev na povratku v Moskvo ustavil za kratek obisk in razgovor še v Pragi, pa do tega ni prišlo.

POLET ASTRONAVTOV V VESOLJSKI LABORATORIJ JE ODLOŽEN DO NEDELJE

Ker se krila za oskrbo vesoljskega laboratorija z elektriko niso odprla, kot je bilo predvideno, je NASA odločila celotno vprašanje proučiti in bodo zato astronauti osteli v vesolje šele v nedeljo. Njihovo bivanje v vesoljskem laboratoriju bo skrajšano.

CAPE KENNEDY, Fla. —

Vzlet rakete Saturn V, na kateri vrhu je bil nameščen vesoljski laboratorij, je potekal točno po načrtu brez motenj in težav. Te so se pojavile, ko je vesoljski laboratorij zakrožil okoli Zemlje v razdalji 270 milj, kot je bilo predvideno. Krila na obeh straneh vesoljskega laboratorija za oskrbo tega z elektriko potom sončne energije, se niso odprla avtomatično, kot bi se morala.

Krili s posebnimi celicami, ki spreminjajo sončno toploto v električno silo, sta bili izdelani pri TRW Inc., ki ima svoje središče v Clevelandu, Ohio, v njenih laboratorijih v Redondo Beach v Kaliforniji.

Direktor Skylab program William Schneider je dejal, da izgleda po sedanjih podatkih, da je papirnatotenska aluminijasta prevleka, ki naj bi čuvala vesoljski laboratorij pred meteoriti, tega pregleda prekrila in je bila nato pri vzletu raztrgana. To bi se moglo zgoditi v prvih 63 sekundah. Izginotje te zaščite je bilo morda mehanični vzrok nedelovanja naprave za raztegnitev kril s sončnimi celicami.

Nedelovanje kril je zmanjšalo oskrbo laboratorija z elektriko za nekako polovico. Kajti krila na observatoriju so se razpela in oskrba tega z elektriko je zagotovljena. Izgubo elektrike v vesoljskem laboratoriju bo mogoče delno nadomestiti z elektriko v Apollu toda ta bo zadoščala le za največ 21 dni, medtem ko je bilo predvideno, da bi astronauti Conrad, Kerwin in Weitz ostali v vesolju 28 dni.

W. Schneider je povedal, da za enkrat še ni mogoče predvideti, ali bodo poleti ostalih dveh skupin astronautov kasneje možni ali ne. Ko bo prva skupina dosegla vesoljski laboratorij in dognala njegovo stanje, bo šele

možno odločiti o bodočih nalogah.

Polet astronautov, ki je bil določen za danes ob enih popoldne z raketo Saturn I. je preložen na nedeljo, da bodo strokovnjaki imeli priložnost celotni položaj proučiti, moštvo pa pripraviti med tem znova za polet raketo Saturn I. Zaradi odložitve poleta so se astronauti vrnili v Johnsonovo vesoljsko središče v Houstonu, kjer bodo počakali, dokler ne bo znova vse pripravljeno za njihov polet.

Pomanjkanja gasolina so krive oljne družbe

Preiskava Zvezne trgovinske komisije je prišla do zaključka, da je nadzor velikih oljnih družb nad oljnimi čistilnicami in oljnimi vodi v večji meri kriv pomanjkanja gasolina.

WASHINGTON, D.C. — Kar je dober del javnosti trdil privatno, je sedaj Zvezna trgovinska komisija povedala javno, da so namreč sedanje pomanjkanje gasolina zakrivile velike oljne družbe, ki nadzirajo oljevo in oljne čistilnice. Alan S. Ward, direktor Zvezne trgovinske komisije, ki zapuša sedaj svoje mesto, je dejal pred senatnim odborom, da komisija preudarja možnosti tožbe proti oljnim družbam v okviru zakona proti trutom.

A. Ward je v svojem poročilu senatnemu bančnemu odboru dejal, da je preiskava pokazala, da so velike oljne družbe bile sposobne vplivati na količine olja, ki je bilo na razpolago neodvisnim čistilnicam in manjšim prodajalcem.

Zvezna vlada je dan preje objavila prostovoljni načrt za doodeljevanje gasolina, na temelju katerega naj bi neodvisne gasolinske postaje in manjše prodajne organizacije dobile odstotno enak del gasolina, kot so ga dobivale pred krizo. Zvezna vlada je povedala precej očitno, da bo postal načrt obvezen, če ne bo uspeval na temelju prostovoljnosti.

Nizozemska dobila vlado

HAAG, Niz. — Po 163 dneh vladne krize je uspelo sestaviti Joop den Uyl-u novo vlado iz petih strank, ki imajo v parlamentu večino. Vlada je bila zaprisežena od kraljice Julijane in je prevzela svoje posle od časne vlade, ki je reševala nujne zadeve vse od lanskega novembra.

Prepoved prodaje konj človeško hrano?

WASHINGTON, D.C. — Sen. Richard S. Schweiker, republikanec iz Pennsylvanije, je predložil zakonski načrt v Predstavniskem domu, ki predvideva prepoved prodaje konj za človeško prehrano.

Iz Clevelanda in okolice

Uprava prosi—

Uprava AD prosi naročnike, ki so plačali pok. Ivanu Prezljju naročnino za AD in imajo potrdila s št. 8180 do 8200, naj to sporoče upravi pisмено ali preko telefona 431-0628.

Lep položaj je dosegla—

Gdč. Majda Avsenek, hčerka pok. Ivana Avseneka, je bila nedavno postavljena za glavno farmacevko v Euclid General bolnišnici. Rojena v Ljubljani je prišla po koncu druge svetovne vojne skupaj z družino v ZDA in se z njo naselila v Clevelandu. Farmacevtske študije je končala leta 1953 na Ohio State University. Dolga leta je bila zaposlena v St. Alexis bolnišnici, od koder je v preteklem novembru prešla v Euclid General bolnišnico. Gdč. Majdi Avsenek k lepemu napredovanju naše tople čestitke!

Veliki načrti—

Zupan R. J. Perk pripravlja s svojimi sodelavci obsežen načrt za izgradnjo CTS. Obsega podzemno železnico za sredino mesta in razširitev CTS prog na predmestja ob skupnih stroških 400 milijonov, ki pa naj bi jih v glavnem krila zvezna vlada. Več o tem napovedujejo prihodnje dni.

Novak vmeščen—

Sinoči je bil zaprisežen in vmeščen kot zastopnik 23. varde v mestnem svetu Robert A. Novak kot naslednik Edmunda J. Turka. Robert A. Novak je živel ves čas v 23. vardi in je slovenskega rodu. Doslej se je ukvarjal v glavnem s prodajo starih avtomobilov.

Lon Non hoče več bomb nad rdeče v Kambodži

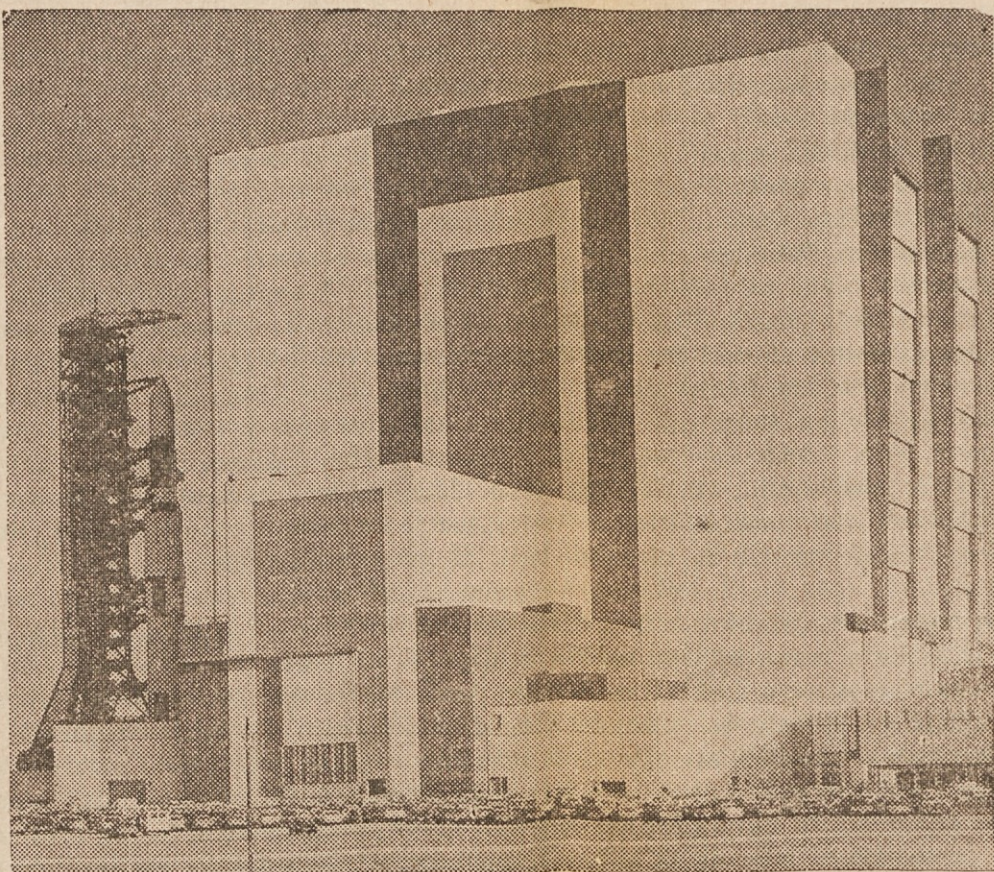
PARIZ, Fr. — Brig. gen. Lon Non, brat predsednika Kambodže maršala Lon Nola, je pozval tu ZDA, da naj uporabijo še močnejše ukrepe, če treba, da bodo prisilili Severne Vietnamce k umiku iz Kambodže.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — W. D. Ruckelhaus, posle vodeči direktor FBI, je včeraj objavil, da so bili najdeni posnetki prisluškovanja D. Ellsberga, ki jih ni bilo v arhivu FBI, v blagajni J. Ehrlichmana v Beli hiši. Z njimi je bilo tudi uradno dovoljenje za prisluškovanje J. Mitchella, tedanjega pravosodnega tajnika. Sodnik je zadnji petek razpravo proti Ellsbergu in Russo-ju proglasil za neveljavno največ prav zaradi tega, ker mu niso dostavili posnetkov tega prisluškovanja in dovoljenja za nje.

WASHINGTON, D.C. — Zunanje-politični in obrambni odbor Senata sta včeraj izglasovala predloge, ki zabranjujejo predsedniku Nixonu uporabo denarnih sredstev za vojaške nastope v Indokini. Sličen predlog je Predstavniki dom izglasoval pretekli teden.

WASHINGTON, D.C. — Sodnik Sirica je odločil, da naj se dokumenti, ki jih je vzel iz Bele hiše J. Dean, tej vrnejo, njihove kopije pa je dal na razpolago senatnemu odboru, ki Watergate afero proučuje, in veliki poroti, ki vrši zasliševanja v tej aferi.

NEKAM MAJHEN OB MOGOČNI ZGRADBI — Vesoljski laboratorij (Skylab) na vrhu mogočne rakete Saturn V. se zdi nekam majhen, četudi sta skupno visoka 101,7 čevljev. Vzrok je v visoki stavbi za sestavljanje, iz katere so potisnili raketo in jo počasi prepegljali 3 milje daleč do vzletišča 39 na Cape Kennedy, od koder je poletela 14. maja 1973 v vesolje.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debeves

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 96 Tuesday, May 15, 1973

Razgovori o omejitivi oboroženih sil v Srednji Evropi se zganili?

Vprašanje zmanjšanja oboroženih sil sredi Evrope je v javni razpravi že nekaj let tako na Vzhodu kot na Zahodu. Javna razprava je prešla v uradne razgovore zaradi zlačenja od strani Sovjetske zveze šele zadnji dan letošnjega januarja na Dunaju. Razgovori so se začeli, pa običajni udeleženci se niso vse do preteklega tedna mogli sporazumeti, kdo naj bo vse pri razgovorih zastopan in v kaki obliki.

Konferenco na Dunaju so hotele ZDA in njihove zaveznice v NATO kot dopolnilo ali protiutež evropski varnostni konferenci, o pripravih za katero so se začeli posvetovati lansko jesen v Helsinkih, glavnem mestu Finske. V Helsinkih so zastopane vse Evropske države z Vatikanom in San Marinom vred. Udeležitev so opustile le Andorra, Lichtenstein in Monako.

Razgovori na Dunaju so omejeni le na Srednjo Evropo in zato prihajajo v poštev za udeležbo pri njih le države Srednje Evrope in tiste države, ki imajo tam svoje čete. Na zahodni strani so to Zahodna Nemčija, Belgija, Holandska, Luksemburg, Velika Britanija, ZDA in Kanada, medtem ko je Francija, ki ima tudi oborožene sile v tem predelu, svojo udeležbo načelno že od začetka odklonila. Na vzhodni strani bi prišle v poštev Vzhodna Nemčija, Poljska, Češkoslovaška, Madžarska in Sovjetska zveza.

Omenjene države so bile predvidene kot polnopravne udeležence na glasovalno pravico, poleg teh pa naj bi bile navzoče z vsake strani še nekatere "opazovalke". Na zahodni strani so se za to potegovali Italija, Grčija in Turčija, Danska in Norveška, na vzhodni pa Romunija in Bolgarija.

Pripravljalna konferenca za "skupno, uravnovešeno zmanjšanje oboroženih sil v Srednji Evropi" se je sestala na Dunaju 31. jan. 1973, pa vse do tega tedna ni prišlo niti do redne otvoritvene seje. Pogajajoči se stranki se namreč nista mogli sporazumeti niti o ciljih in nalogah tega zasedanja niti o njegovih udeležencih. To vprašanje je bilo pretekli teden rešeno in včeraj se je vršila dejanska šele prva splošna javna seja.

Zastopniki vzhodne strani so zavrnili že od vsega začetka ime pripravljalne konference, ker niso marali "skupnega uravnovešenega zmanjšanja sil", bili so le za "vzajemno" zmanjšanje.

Glavna težava je bilo vprašanje polnopravnih udeležencev pripravljalne konference. Zahod je hotel imeti med njenimi člani Madžarsko, ker so njene oborožene sile v Srednji Evropi in ker so na madžarskih tleh tudi 4 sovjetske divizije z oporišči za oskrbo, pa tudi nekaj letalstva. Sovjetska zveza se je temu odločno uprla in izjavila, da bo Madžarska polna udeleženka le v slučaju, če bo to tudi Italija. Zahodna stran je izjavljala, da je Italija južno-evropska država in da nima v Srednji Evropi kaj prida opraviti.

V čem je bilo jedro vprašanja in spora?

Če bi postala Madžarska polnopravna članica pripravljalne konference, bi v poštev za zmanjšanje prišle še njene in na njenih tleh se nahajajoče sovjetske oborožene sile. Tega Moskva ne mara razen, če se ji to plača s primerno ceno. Ta cena naj bi bila vključitev Italije v razgovore in s tem tudi vključitev Ameriške Seste flote, ki ima svoja oporišča v Italiji in ki predstavlja glavno južno krilo NATO, ki pritiska od juga na ZSSR. Šesta flota je Sovjetiji trn v peti in bi jo za vsako ceno rada potisnila iz Sredozemskega morja, tudi za ceno umika iz — Madžarske.

Sovjetska zveza ima na Madžarskem dve oklopni in dve mehanizirani pehotni diviziji, letalske enote, pomožne vojaške sile in organizirano mrežo oskrbe. Ta je veliko obsežnejša, kot jo dejansko potrebujejo sedanje sovjetske sile na Madžarskem. Zato sodijo nekateri, da služi Madžarska Sovjetski zvezi za srednje oporišče celotne fronte proti zahodu. Njen osrednji položaj je za to ugoden, prav tako pa so ugodne tudi zveze s Sovjetsko zvezo preko nizkih prehodov v Karpatih.

Drugi mislijo, da se Sovjeti nočejo umakniti iz Madžarske v veliki meri tudi zato, ker od tam lahko opazujejo razvoj v Jugoslaviji in imajo trenutno možnost poseči vanjo, če bi se pojavila potreba po tem... Tito se je jeseni 1968 v resnici bal, da bo do kaj takega prišlo in je prosil zaščito v Washingtonu, ki mu jo je do neke mere tudi dal. Od tedaj se je že veliko spremenilo in Tito se vsaj sedaj nič ne boji, da bi sovjetske divizije prešle mejo Jugoslavije. Za to sedaj ni nobene potrebe, saj sta Moskva in Beograd socijalizem v Jugoslavijo, ker ga Tito samo odlično in brezobzirno utrjuje.

V Moskvi kljub temu niso popustili in tako je prišlo do kompromisa. ZDA so pristale na to, da je Madžarska za

enkrat samo "opazovalec" pri razgovorih na Dunaju, kjer itak ne bodo napravili drugega, kot morda sestavili dnevni red konference, določili kraj in čas njenega sklicanja. Kdaj bo to, ne ve nihče, optimisti sodijo, da morda leta 1975.

Odpri to je zato vprašanje evropske varnostne konference. ZDA so vsaj doslej bile na stališču, da morata obe konferenci zasedati istočasno in tudi istočasno opraviti svoje delo. Evropska varnostna konferenca naj bi priznala obstoječe stanje v Evropi z vsemi sedanjimi mejami šele, ko bi bile oborožene sile v Srednji Evropi zmanjšane "vzajemno, uravnovešeno" na znosno in za obe strani sprejemljivo raven. Verjetno bo tudi na tem polju prišlo do kompromisa, če bodo seveda ostali odnosi med Moskvo in Washingtonom prijazni in miroljubni.

BESEDA IZ NARODA

Je še možnost popraviti ime in pomen žene?

CHICAGO, Ill. — Kakšen temelj si je postavila danes žena za svojo družino, svoje ime in kakšno zgodovino, dediščino bo zapustila svojim otrokom, svojim rodovom? Ko danes upravičeno ves svet razpravlja v javnosti o ženi, jo postavlja pred obsodbo njenega poklica, za katerega jo je Bog določil in se mu je uprla, naj napišem naslednje:

Sirom sveta se žena danes naziva "morilka". Te ne obide groza pred tem in sramota? Zakaj vendar je šla tako daleč, zakaj vendar se je dala tako ponižati? Ko je njen pohlep biti v javnosti važnejša, popularnejša in očarljivejša, se je njeno notranje dostojanstvo zrahljalo, shlapel je njen ponos, pravi njen pomen. Pohotelo se ji je boriti za enakopravnost moškemu, sama sebi pa jemlje čar nežnejšega spola. Vzeti moškemu to, kar je prav za njeno zavetje in oporo Bog ustvaril; mož je močnejši, njegov nastop strožji, njegov glas globlji, njegovi koraki trdnjši.

Ko je žena zavrgla božjo zapoved "Ne ubijaj", je čas, da išče pota nazaj k Bogu in k svojemu pravemu pomenu. Ves ženski svet je dolžan se upreti satanu, kateri hoče oblast nad ljudmi. Vse žene, matere in hčere so dolžne zatreti satanovo delo nad seboj in nad svojimi hčerkami, katere bodo morale biti žalostni dedič svojih mater, njih zgodovine morilstva. Radi mater bodo tipele ponižanje. Mar ni to grozno?

Vsi očetje so dolžni zatirati moč satana, kateri mori njih rodove, rodove sinov. Spoznanje tega groznega dejstva mora prodreti v globlino duše, da žene sinov ne bodo morilke. Strah imeti v družini morilko mora biti očetova odločnost. V moji hiši, pod mojo streho za morilko, morilca ne sme biti prostora! Praga moje hiše ne sme prestopiti nobeden od teh.

Nobeden ne sme zgubiti življenja, danega od Boga, za vse mora biti prostor dostojnega življenja. To edino še lahko ohrani ime "oče, mati, sin in moja hčerka, da — moja družina". Ljubezen imeti družino, imeti le ženo, ne pa morilko. Tako močan steber pomen očeta, na katerem naj sloni beseda "družina" in njen pomen. Matere so dolžne, da so svojim hčerkam dobre vzgojiteljice, prijateljice in učiteljice v vsem. Njih vedenje mora biti vzgled v spoštovanju, da se bodo hčerke z vsem zaupanjem lahko obračale na nje za nasvete.

Ko bodo matere vzgajale svoje hčerke z globoko oceno njih pomena in razliko pomena med fanti in takšnem spoštovanju, bodo ohranile prave vrednote in uspehe pred uničenjem svojih družin.

Nobeno prepričanje naj ne moti, nobeden strah naj ne prevladuje v dvome, da s tem za današnje čase ne ravnamo pravilno, da tem časom ni primerno. Prav pred tem časom naj se ne ustraši, kateri jo je postavil

pred takšno upravičeno sodbo svojega dejanja. Pri tem je uničil njeno čast, ji vzel ime mati, ker je sledila zmotam. Da so danes dekleta v večji meri slabša, bolj podivjana, razbrzdana in neugnana, je krivda prav mater samih, njih vedenja v družini in vedenja v družbi.

Namesto, da bi ohranjale spoštovanje do sebe, ga prenašale na hčerke in sinove, se zavedale, da je to njih poklic, pa se borijo v javnosti za enakopravnost z razbrzdanostjo. Ko danes dnevno poslušamo radio, kar je poniževalno za ženo, kako ženske javno brez sramu razpravljajo intimne družinske in osebne probleme svojih hčera in to le v svojo zabavo.

Neprimernim pogovorom po radiu se posmehuje moški spol, posmehuje ter stavi še bolj umazana vprašanja. Mar se njim to zdi v čast? Kako naj pričakujejo pri hčerkah kaj drugega? Žalostno, da se večkrat oglasi s prekinitvijo moški glas, s pripombo, da se je naveličal tega poslušanja, da to ne spada na radio. Že zdavnaj bi se žene morale upreti in protestirati takim oddajam, ako bi hotele ohranjati svojo čast.

Ni se čuditi, da so žalostne posledice v takšnih družinah, ko otroci zapustijo svoj dom radi samih staršev. Mati, ko bi se morala brigati za družino, njeno oko bi moralo bedeti nad njo, pa zapravlja čas za takšne neumnosti, da se kratkočasi.

M. H.

Č. dr. Josipu Mešku v spomin!

MARIBOR, Slov. — Samo en dan je minil, ko so odzvonili zvonovi vstajenje Kristusu in že so spet zazvonili. Tokrat so zazvonili in dali vedeti, da je nehalo biti plemenito in pošteno slovensko srce našega gospoda dr. Josipa Meška.

Ko sem v časopisu prečitala o smrtnico, me je tako stisnilo pri srcu in še danes se mi zdi, da je to nemogoče. Ne vem, kje bi začela, da bi lahko z nekaj besedami povedala to, kar vem, da bi marsikdo rad napisal ali povedal ljudem, kako plemeniti, dober, pošten in iskren je bil g. dr. Josip Meško. Bil je moj veroučitelj, bil je večkratni gost v naši hiši, ko sva bila z mojim bratom še učenca v osnovni šoli. Jaz sem ga posebno rada spominjam, kako lepo je znal človeku vliti zaupanje v vero v Boga, kako lepo je povedal to, kar si ga vprašal. Bil je res pastir vernih duš. Kaj vse bi se dalo napisati o njemu. Vse to, kar je on res bil, ve samo tisti, ki ga je osebno poznal, ve samo ta, ki je imel stik z njim. Kot šoloobvezne otroke nas je popeljal na izlete, bil je namreč pred 45 leti kaplan pri Magdalenski župniji.

Če si ga vprašal za nasvet, ti je tako lepo pojasnil in razložil, kaj bi naj bilo dobro. Posebno je bila njegova beseda "Zaupaj v Boga in vse bo šlo". Pred leti sem bila v Ameriki in tam slišala, kaj se dogaja slovenskim faranom od strani župnika v njihovi slovenski cerkvi. Ko sem mu dala še čitati pisma, kako ze-

lo tožijo in so žalostni Slovenci v Fairfieldu in Bridgeportu, takrat mi je napisal pismo, katero še hranim, kajti to napiše res pravi brat v Bogu in pravi rodojuba. — "Daj, napiši jim, naj vztrajajo in naj prosijo Boga, da bo žo imeli spet v tisti cerkvi slovensko službo božjo. Piši jim, da naj ne pozabijo, da so Slovenci."

Ko sem bila bolna, me je vključ skromnemu prostemu času, ki ga je imel, še obiskal in mi dajal poguma. Da, meni je vtil voljo do življenja, meni je dal vero, da Bog bo naredil tako, kot je prav. In vem, da je bila njegova zadnja želja tudi ta. Bog že ve, kaj je prav in kdaj je dovolj, da delaš in trpiš. No danes, ko je pri Bogu, ko gleda na to dolino solz, ko gleda na svoje brate Slovence, bo pri Bogu za nas izprosil, da bomo imeli in živeli tako, kot je po katoliški veri nas on učil in nas uče dobri verski učitelji.

Bog ve, da je bil res pravi božji poslanec, Bog ve, da je bil dober učitelj mladine in vzgajal in vtilval v mlade duše zaupanje in vero. Mi vsi, ki smo ga poznali, pa vemo, kako vesten in pošten Slovenec in domoljub je bil. Slava njegovemu spominu!

Izabela Kotarac

MARIJA — MATI

Bog je vsemočen. Od večnosti je kot tak srečen, a vendar je želel in sklenil, da bo ustvaril — mater. Najprvo Evo, ki mu ni bila v veliko veselje. Saj poznamo njeno zgodbo. Njej je sledilo na milijone mater... raznih ras in narodov. V svojem času je poklinal v življenje dušo — Svoje Matere. Ali si moremo predstavljati Njeno krasoto, ki je očarala Besedo? Niti od daleč ni Marijine duše smel okužiti dihal ali senca greha. V blesteči lepoti je sijala Njena neoskrunjena nedolžnost takoj v hipu spočetja. In v vsakim trenutkom življenja je rasel čar Njene duše. Beseda in Sveti Duh sta bila potoka milosti na Njo. Z vsakim letom je bolj in bolj zorela v božjo Mater... v posodo vse svetosti.

In napočil je naposled od Besede zaželeni dan. V učlovečenju se je združil z Njo, svojo Materjo — Bog s stvarjo... O, Jezus, kako krasno Mater si izbral. Izmed milijonov žena ji ni enake. Svetu in nebesom si dal najplemenitejšo Mater. In Marija, ki ima toliko krasnih naslovov — le spomnimo se litanij — ki jo častijo in poveljujejo, gotovo najbolj ljubi naslov: Mati božja! Kaka čast, odlika, veličastvo, kak privilegij! Veliko je bilo mater in jih še bo, a samo Ena je Bogorodica...

Že od prvih časov krščanstva je Cerkev učila resnico, da je Kristus Bog. In ker je Bog Sin Marije, mora biti Ona Mati božja. Ta naslov je dobila Marija na cerkvenem zboru v Efezu leta 431. To je biser v Njeni kroni slave. Mati božja! Bogorodica! Prosi za nas!

Ko je Kristus umiral na križu, je izročil Marijo, svojo Mater, Janezu — in v tem trenutku je postala Mati človeštva. Od tiste hipa nas je sprejela kot svoje otroke — vse, brez izjeme, dobre in slabe. Vsi imamo pravico do nje. So na svetu matere, ki najbolj ljubijo tiste otroke, ki jih stanejo največ žrtve in skrbí. Tudi Marija je taka Mati. Seveda ljubi vse svoje otroke, a za tiste, ki najbolj žalijo Njenega Sina, najde pri Njem vedno kako besedo zagovora, da potolaži Njegovo jezo. Če ves svet zapusti grešnika, Marija še misli nanj in mu prosi spreobrnjenja. Kdor Marijo ljubi in časti, se ne pogubi, so nas učili starši. Nekoč je molil pred Marijinim kipom grešnik: "O, Marija, pokaži, da si moja Mati." Ta človek je precej lahkomiiselno živel. Dobil je odgovor, kot ga je zaslužil: "Po-

VESTI IZ SLOVENIJE

Obiski duhovnikov v ljubljanskih bolnišnicah

Ljubljanske bolnišnice uživajo ugled. Marsikak bolnik iz zamejstva se je tam zdravil. Zato ne bo odveč, če naše bralce seznanimo z novimi predpisi, ki veljajo za obisk duhovnika pri bolnikih v ljubljanskih kliničnih bolnišnicah. Seveda ne gre za obisk, ki ga duhovnik napravi kot prijatelj, temveč za podelitev sv. zakramentov. Predpise je dal direktor dr. Janez Zemljarič. Glavne določbe so:

Vsem je zagotovljeno svobodno izpovedovanje veroizpovedi. Iz tega načela izvaja vodstvo ljubljanskih bolnišnic prvi predpis, ki pravi, da v kliničnih bolnišnicah niso dovoljeni skupinski verski obredi, to se pravi niso dovoljene maše. Bolnika lahko obišče duhovnik za sv. zakramente samo, če bolnik zaprosi. Tak obisk lahko zahtevajo tudi ožji sorodniki, če bolnik sam ne more prositi (ker je v nezavesti ali kaj podobnega). Tak obisk sme duhovnik napraviti samo v delovnem času od 7. do 14. ure. Le če gre za bolnike v izredno težkem stanju, ga sme obiskati tudi izven delovnega urnika. Za vsak obisk mora imeti duhovnik dovolilnico; to izda oddelčna sestra. Duhovnik jo dobi pri vratarju. Stalnih dovolilnic ni.

Kaži, da si moj sin!" Ali bi tudi nam tako odgovorila? Ali živimo tako kot Kristus zapoveduje? Besede same, če ne pridejo iz globlin srca, ne pomenijo veliko. Mati Marija in Sin želita dejanj! Dejanj vere, dokazov ljubezni. Življenje v milosti božji! Marija, skaži se nam Mater! Pomagaj nam Te posnemati v vseh življenjskih okoliščinah. Da se bomo radovali s Teboj, prenašali svoje trpljenje tako, kot si ga Ti prenašala. Izprosi nam vseh milosti, ki jih potrebujemo za zveličanje. Pred vsem nam izprosi stanovitnost v dobrem, da ne bomo klonili v skušnjavah...

Drugi cerkveni zbor v Vatikanu je vpletel v venec Marijine slave nov rubin, ko jo je imenoval *Mater sv. Cerkve*. S tem je hotel zopet oživetiti med katoličani pobožnost do Marije. Ker so nekateri verniki omrznili v Ljubezni do Nje, nekateri dolže Vatikan II., češ, da je krivda na cerkvenih očetih. Kaka zmot! Ko je Pavel VI. proglasil Marijo za "Mater Cerkve", so vsi škofje vstali in s ploskanjem dali duška svojemu navdušenju za Marijo. Vsak katoliški duhovnik ljubi Marijo, Mater Cerkve. Katerega srce ne bije v ljubezni do Nje, je suha veja na zelenem drevesu. Prej ali slej bo odpadla. Isto velja o redovnicah.

Zakaj je bil naš veliki pesnik Askerc tako nesrečen v svojem poklicu? Je že res, da je postal duhovnik po želji matere. A najhujše je to, da ni ljubil Marije. Pravijo, da ni nikoli pridigal o Nji. Dvomim, da je molil rožni venec. Če bi ga bil zvesto opravljal, bi gotovo ne bil umiral v takem obupu.

Molimo v maju rožni venec! Kinčajmo Njene oltarje s cvetjem. Prejemajmo Njenega Sina v sv. obhajilu! Ne opustimo sv. maše, če le imamo kaj časa. To bodo naše najlepše smarnice, ki jih moremo pokloniti Kraljici maja, Kraljici naših src...

To bo tudi najlepši poklon Mariji za Njen Materin dan, v soboto pred Materinskim dnevom. Vseh ptičic petje, vseh rožic cvetje, vso ljubezen src Mariji, Bogorodici, človeštva Materi in Materi Cerkve!

s. M. Lavoslava

Po opravljenem obisku mora duhovnik dovolilnico vrniti. Duhovnik sme podeliti sv. zakramente ob obisku samo bolniku, ki je to zahteval. Če mogoče, se to opravi v posebnem prostoru, kjer ni bolnikov. Duhovnik, ki obiskuje bolnike, mora imeti potrdilo o zdravstvenem pregledu in se držati vseh predpisov glede higiene, cepljenja idr.

To so glavni predpisi, kot smo jih pozvali iz velikonočne številke "Družine". Ta objavlja navodila brez komentarja. Mi pa si privoščimo kratek komentar, ker smo vajeni, da tudi oblastnikom povemo, kar se nam ne zdi prav. Čudno zveni prepoved, da v bolnišnicah niso dovoljeni skupinski verski obredi, to se pravi sv. maša. Taka prepoved je v nasprotju z versko svobodo, kot jo pojmuje II. vatikanski koncil in tudi jugoslovanska ustava. Koncil uči, da ima človek kot socialno bitje pravico, da tudi v skupnosti časti svojega Boga. To pravico ima jugoslovanski državljan, če je zdrav, ker gre lahko v cerkev in k sv. maši, kjer hoče. Nima pa več te pravice, če je bolan in se zdravi v ljubljanskih bolnišnicah, kajti tam "niso dovoljeni skupinski verski obredi".

Se bolj čudno se sliši prepoved, da ne sme duhovnik podeliti sv. zakramentov bolniku, ki ga zaprosi ob njegovem obisku v bolnišnici, ni pa tega storil prej pri oddelčni sestri, kajti duhovnik mora imeti pismeno dovoljenje za vsakega posameznega bolnika. Ali ne pomeni to izvajati policijsko kontrolo nad bolniki in s tem ustrahovati bolnike? Bolniška uprava bo namreč lahko vedila statistiko o podeljevanju sv. zakramentov bolnikom kakor vodi kontrolo o njih temperaturi. To pomeni moralno nasilje nad bolniki.

Dovolilnica. Ta je tipična za vse diktature. Dovolilnico namreč moraš imeti tam, kjer je potrebna prepovedano. Tako potrebujemo dovolilnico za obisk jetnikov v jetnišnicah in podobno. Ali pomeni taka "dovolilnica", da so bolniki v Ljubljani dejansko v priporu in da je ravnatelj teh priporov dr. J. Zemljarič? Zdi se, da je tako.

Klinične bolnišnice gradijo v Ljubljani z denarjem vseh Slovencev, posebno še vseh slovenskih delavcev, vernih in nevernih. Ker so vpeljali samoupravni sistem, ali bi ne dr. Zemljarič dal na glasovanje bolnikom, naj se izrazijo o njegovih novih prepisih glede obiska duhovnikov v bolnišnicah? Če so bolnišnice zidane za ljudskim denarjem, naj bi vprašali tudi za ljudsko voljo glede tako važne zadeve kot je verska oskrba bolnikov, ki vendar ne živijo samo od kruha in zdravil, temveč tudi od božje besede Vsaj velika večina med njimi. To bi bilo demokratično in samoupravno.

To so misli, ki se vrivajo človeku, ki živi v demokratični družbi in bere, kako se ponekod bojuje duhovnika kot hudice žegnane vode. Kaj so res duhovniki taka nevarnost za bolnike? Ali so zanje nevarnost za obhajilo in spoved? Kot napreden zdravnik dr. Zemljarič dobro ve, da dušni mir pomaga bolniku da morda bolj kot zdravila. Ta dušni mir prinaša vernemu bolniku Kristus. Zato bi morali obisk duhovnikov pri bolnikih olajšati in ne oteževati s predpisi, ki zadržujejo po policijskih prepisih v jetnišnicah.

K. G.

Višinski prebivalci

Nekako eno desetino ljudi na svetu živi v krajih, ki so 1,500 čevljev nad morjem ali več.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Pomislmo, kako smo včasih mislili

Spet je v naravi pomlad. Njene čare čutimo v zraku, kar vdičimo jih. Zelenje in cvetje jih razkazuje v vsej razkošnosti. Življenje se znova prebuja. Svet je vse na okoli poln veselja. Mladina, ki z uspehi zaključuje šolsko leto, s ponosom in s srečnim pogledom v bodočnost hiti poletju nasproti. Vse živi, se veseli, poje in hiti graditi bodočnost.

Toda v to pomladansko prijetnost mi vsako leto padajo kaplje spomina. Ta me vodi nazaj v leto 1945 v Slovenijo, ki je v tisti pomladi, pred tistim poletjem krvavela v mučeništvu. Vsako leto ob tem času, ki je tako lep, tako poln pričakovanja, mislim na tiste fante, ki sem jih poznal, pa so bili izdani, prevrteni in v lastno kri poteptani. Tudi v njih je bila polnost življenja, tudi v njih je bilo upanje, tudi oni so imeli v sebi ustvarjalno moč, ki naj bi v svobodni pomladi dala Sloveniji novega življenja. Pa je bilo vse po roki komunistov zadušeno v mučeniški krvi.

28. leto poteka od tistih strašnih pomladanskih dni. V juniju bomo spet pripravili žalni dan za njimi. Koliko se nas bo še zbralo? Koliko jih vsako pomlad še misli na pobito slovensko mladost iz leta 1945? Ali ne bi bilo prav, da bi pred dnevom slovenskih vernih duš premislili, kako smo včasih mislili? In tista misel je bila prava, ne bi smeli pozabiti nanjo. Bilo je ob desetletnici padlih junakov, ko nas je tako lepo učil duhovnik Janez Kopač C.M. v našem nabožnem listu B.B. Obnovimo vsaj v kratkem njegove misli, ki so bile tedaj tudi misli večine izmed nas. Potem se pa vprašajmo, ali so to še naše misli.

"Dejanja zla človeka prežive, dobrina čisto se s kostmi pokoplje," (Shakespeare v Juliju Cezarju.) Tako se je zgodilo s pobitimi domobranci in v vsemi ostalimi žrtvami, ki so v času brezbožne komunistične revolucije padle za vero in domovino.

Zločinci so slavili zmago, nedolžne žrtve pa so šle v pozabo. A brezbožnikom se je zdela celo pozaba na mučeniške žrtve premalo popoln poraz. Hoteli so, naj ne ostanejo pozabljeni v kraških jamah, po gozdovih in goličavah, ampak naj zve slovenska javnost in ves svet, da so padli kot zločinci in "izdajalci slovenskega naroda". Istočasno, ko so skrunili in ubijali mlada življenja teh naših največjih verskih in narodnih junakov, so onečastili in uničevali tudi njihovo slavno ime.

Mesec junij v letu 1945 je bil gotovo najbolj žalosten mesec za slovenski narod v vsej zgodovini njegovega obstoja. Kajti v tem mesecu je padlo nad 10.000 mladih slovenskih mož in fantov, pobitih od bratov — rojakov. To je bil za slovenski narod tako velik udarec in tako globok padec, da ga ne bomo nikdar povsem preboleli in nanj pozabili. (Koliko jih še drži do oblubo? Vprašanje por.)

Skrivnostna setev. Deset let že ti slovenski junaki trohne v zemlji, pripravljajoč sebi in slovenskemu narodu vstajenje in boljše življenje... Vsi naši mučenci, ki počivajo v osrčju slovenske zemlje, so padli kot vojaški Kristus Kralja. Marija Kraljica mučencev, jih je vstrelila v zmagoslavno vrsto tistih Kristusovih vojakov, katere je videl evangelist Janez v Razodetju na otoku Patmu...

Božja setev klije počasi, a gotovo. Tako je tudi s slovenskimi mučenci. Nobenega dvoma ni, da tudi zanje veljajo besede: "Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu." (Jan. 12, 24.) Kdaj bodo slovenski mučenci sad obrodili in kolikeren, je za nas še skrivnost. Nadnaravno gledano v luči božjega razodetja bodo prav gotovo obrodili obilen sad. Dasi je bil po boj 10.000 domobrancev v naravnem pogledu za slovenski narod nenadomestljiva izguba, so pa vendar v luči vere in nadnaravnega gledanja prav ti številni mučenci za slovenski narod poročstvo vstajanja in boljšega življenja.

Slovenski brezbožniki so metali žive Slovence v jame in brezna, kakor kmet meče zrnje v razorane brazde na njivi. Zrnje umrje v zemlji, nato vzkljuje in kmalu požene bogato klasje. Tako bo tudi s slovenskimi mučenci. Umrli so v slovenski zemlji zato, da iz nje znova vzkljujejo in obrode slovenskemu narodu stoteran sad. Umrli so, da se tudi nad njimi uresniči besede Sv. pisma:

"Kar seješ, ne oživi, če prej ne umrje. Seje se v minljivosti, vstaja v neminljivosti; seje se v nečasti, vstaja v časti; seje se v slabosti, vstaja v moči." (Kor. 15, 42.)

Tako bo tudi s setvijo slovenskih mučencev. Pred desetimi leti so padali v slabosti in nečasti v zemeljske jame, da bodo vstali nekoč močni in slavni z odrešenim slovenskim narodom. Če bi ne bilo tako, bi mučeništvo za naš narod ne imelo koristi. Slovenski narod bi bil spričo tolikih mučencev izmed vseh narodov najnesrečnejši; tako je pa morda najbolj srečen in od Boga najbolj blagoslovljen. Kajti številni mučenci so narodova moč, čast in blagoslov. V tem je skrivnost mučeništva: kri narodnih in verskih mučencev je seme novih zavednih narodnjakov in kristjanov.

Mar smo vsi preostali žalujoci tako mislili leta 1945? Deset let pozneje nas je še vedno v tem potrjeval duhovnik Janez Kopač C.M., ki je napisal gornje misli. Če je vse to veljalo pred 28 leti, pred 18 leti, zakaj ne bi veljalo tudi še danes? In če velja (ne vem, zakaj ne!) zakaj na gornja načela pozabljamo in ravnamo proti njim? Kako lahko se zgodi, da bo nezvestobi sledila kazni!

Čestitke sestriki ustanovi

Hranilnica in Posojilnica dr. J. E. Kreka je v soboto, 5. maja 1973, proslavila 20-letnico svojega obstoja. Za to priliko je pripravila lep banketni večer v župnijski dvorani na Manning Ave. Dvorana je bila za to priliko lepo okrašena in polna zadovoljnih gostov. Pri glavni mizi so bili predsednik G. V. Trček, upravnik G. I. Senica, član odbora CCUL Mr. C. Smith, predsednik Fort York Chapter Mr. G. B. Bary, upravnik HPSZ G. B. Košir, ustanovitelj dr. Rudolf Čuješ, predsednik kreditnega odbora G. J. Mihevc, predsednik nadzorstva G. F. Habjan in prof. dr. L. Ambrožič.

Okusni večerji je sledil vsaj enourni program, ki ga je spretno vodil g. Peter Čekuta. Prvi je pozdravil goste predsednik G. V. Trček. Pozdravni nagovor je imel tudi predsednik Hranilnice in Posojilnice slov. župnij g. P. Markeš. Glavni govornik pa je bil dr. Rudolf Čuješ, ki je v

svojem pol slovenskem, pol angleškem govoru orisal zgodovino združnega gibanja, poudaril vlogo dr. E. Kreka za to gibanje na Slovenskem in pomen današnjega svobodnega združništva v širokem svetu. Nagovorom so sledile pevske točke in nastop plesne skupine Biser. Lepemu sporedu je sledil zabavni večer s plesom. Med sporedom so dospeli še trije častni gostje: pokrajinski minister Mr. J. Yaremko, članica pokrajinskega parlamenta Mrs. K. Campbell in član mestnega sveta Mr. Wm. Boychuk P. Eng.

Naj na tem mestu izrazim vsem, ki so Hranilnico in Posojilnico dr. Janeza E. Kreka pred 20 leti ustanovili, vsem, ki so jo skozi vsa ta leta uspešno vodili in upravljali, ter članom, ki so jo zvesto podpirali, čestitke v imenu odborov in članstva Hranilnice in Posojilnice slovenskih župnij. Bog daj, da bi bilo njihovo delo v prid rojakom in v prid svobodnega slovenskega združništva, tudi v bodoče tako uspešno.

Peter Markeš, preds. HPSZ

Ocenjevanje in vrednotenje Slovenika

V slovenskih nabožnih in tudi svetnih časopisih često beremo pozive za podporo duhovniškimu zavodu v Rimu, ki nosi naslov Slovenik. Ti pozivi prihajajo od slovenskih duhovnikov, zlasti takih, ki ne živijo na slovenskih župnijah in so namenjeni slovenskim ljudem v svobodnem svetu. Sestavljeni so pa ti pozivi nekako tako, kot da bi bila med Slovenci skupina, ki bi tega zavoda ne hotela podpirati, ki bi imela svoje pomisleke proti njemu. Toda svobodni človek potrebuje nekaj več kot samo siljenje, naj nekaj podpira. Kaj pa, če ta naš slovenski svobodni človek podpira misijone, svoj župnijo, pomaga graditi cerkve, daruje za popravilo cerkva v Sloveniji, ki so jih porušili pripadniki in nosilci sedanjega režima, podpira vdove in invalide, daruje čas in denarna sredstva za slovenstvo, za slovenski tisk, za narodne potrebe!

Na vse to sem se spomnil, ko sem bral članek prof. Janeza Gruma "Slovenik z druge strani — še enkrat". Vesel sem, da se je oglasil laik. Brez dvoma nam je marsikaj, kar ni bilo znano, osvetlil. Pogumno je povedal stvari, ki so marsikomu ležale na srcu. Načel je mnogo problemov, o katerih bi se morali razgovarjati tudi laiki in sicer *sine ira et studio*. Med Slovenci je že tako, da laiki o cerkvenih zadevah, o tistih, o katerih smejemo in celo morajo imeti lastno mišljenje, ne marajo razpravljati, da ne bi v očeh duhovnikov veljali za slabe vernike. To je preplašeno krščanstvo. Prof. Jancazu Grumu je treba k temu članku samo čestitati. K njemu se bom skušal še povrniti in prav bi bilo, da bi se oglasili tudi drugi in bi tako v svobodnem razpravljanju bistrili pojme. Misleč in svobodno človek potrebuje nekaj več kot samo siljenje. Pa drugič kaj več.

P. M.

Patentirana draginja

V Angliji, kjer so vsa zdravila zaščitena s patentom, stane en kilogram surovine za izdelavo pomirjevalnega sredstva Librium 370 funtov šterlingov, en kilogram surovine za izdelavo Valiuma pa 922 funtov šterlingov. Isti material stane v Italiji, kjer zdravila niso patentirana, 9 funtov šterlingov za kilogram Libriuma in 20 funtov šterlingov za Valium.

Različne vesti z doma in s sveta

Povišanje prodajnega davka od 5 na 7% v Ontariu je naletejo na močan odpor Nove demokratske stranke, ki se pri tem opira na vladne podatke, da bodo s tem povišanjem prizadete družine z nizkimi in srednjimi dohodki, ki davke najtežje plačujejo.

Pokrajinska vlada Quebeca je danes izpustila tri glavne delavske vodnike, ki so bili obsojeni v zapor zaradi svetovanja štrajkujočim uposlencem bolnišnični lani v maju, ko je sodišče odredilo, da se morajo vrniti na delo. Okoli 210.000 javnih uslužbencev z vključno učitelji, uradniki in uposleni bolnišnic je tedaj štrajkalo dva tedna v podporo zahtevam po višjih plačah in boljših delovnih pogojih. Zahtevali so povišanje najmanjše tedenske plače za pokrajinske uslužbence na \$100.

Pokrajinska vlada je popustila v toliko, da je pristala na tako povišanje v dobi treh let.

Štrajk je tedaj razklal delavske vrste, ker mu je del javnosti nasprotoval. Ta odpor je od tedaj popustil in vlada je prišla do zaključka, da je najboljša, da popusti. Tako je že lani izdala poseben zakon o "časni odsotnosti" iz ječe, ki velja za določeno jetnika, ko so prestali eno tretjino svoje kazni. Trije delavski vodniki so to izpolnili in bili izpuščeni, ko so sami vložili za davne prošnje.

Na svobodo so bili puščeni Marcel Pepin od Confederation of National Trade Unions s 170.000 člani, Louis Laberge od Quebec Federation of Labor z 250.000 člani in Yvon Charbonneau od Quebec Teachers Corporation s 70.000 člani.

Mehiške oblasti so prijele petorico levičarskih gverilcev, ki so ugrabili 4. maja ameriškega konzula Terrance Leonhardyja in ga izpustili šele naslednji ponedeljek, ko je vlada izpolnila njihove zahteve.

Varnostni organi so obkolili ves prostor in preprečili gverilcem pobeg.

Rap Brown, eden od črnih vodnikov v preteklih letih, je bil obsojen pretekli teden v New Yorku od 5 do 15 let zapora zaradi ropu v neki gostilni v Manhattanu.

Kong. Thomas L. Ashley, demokrat iz Ohia, je bil obsojen na \$400 globe in na tri dni zapora, ker so ga dobili pijanega v njegovem zaparkiranem avtomobilu v predmestju Toleda. Ko ga je policija hotela prijeti, se je upiral in tako svoj položaj še poslabšal. T. L. Ashley je v Kongresu od let 1954.

Oblasti v Madridu na Španskem so zaprle neko cerkev Sv. Duha, ker da ni služila bogodanju, ampak političnim sestankom.

Delavci Malleable Iron Company v Oshawi, ki štrajkajo od konca februarja, dobivajo tedensko \$10 podpore od Unije. Trdijo, da je to premalo, ker nimajo pravice do nobene druge javne podpore. Eden od njih je trdil, da je bil sklep za tako nizko podporo sprejet v korist Internacionalne unije, pa v škodo njenega članstva v Kanadi. Štrajkujoči člani Unije v ZDA imajo namreč pravico do brezplačne podpore, podpore v hrani in drugem.

Po novem zakonu bodo kaznjenci Severozahodnega ozem-

lja posled lahko prestajali svoje kazni na domačem ozemlju, medtem ko so morali doslej prestajati kazni daleč na jugu Kanade, kar je bilo za nje veliko težje, včasih naravnost kruto, ko so bili prestavljeni v popolnoma tuje razmere in med čisto tuje ljudi, s katerimi niso imeli nič skupnega razen jetniških zidov.

Starejši vodniki kanadskih delavskih unij so odločili izvesti obsežno kampanjo proti ločitvi kanadskih delavskih unij od onih v ZDA. Namenili so za ta načrt milijon dolarjev. To kampanjo bodo uporabili tudi za vključitev pisarniškega osebja po vsej Kanadi v unije.

V Moskvi so našli kip Victorja Hugoja, znanega francoskega pisatelja, ki ga je izdelal svetovno znani kipar Rodin. Kip je bil v Malem gledališču, pa doslej ni nihče vedel, čigavo delo je. To so sedaj ugotovili, ko je nekdo slučajno našel o kipu zapisek v neki stari knjigi.

Alberta brez — podgan

Alberta je edina pokrajina Kanade in največje področje brez podgan na vsem svetu, trdijo v njenem poljedelskem oddelku.

EDMONTON, Alta. — Ta naša pokrajina se rada pohvali s svojimi prednostmi, ena takih naj bi bila, da tu ni običajnih — "norveških" in "kanalskih" podgan, ki delajo škodo po drugih pokrajinah Kanade. Alberta je brez podgan že 21 let.

J. B. Gurba, ki je odgovoren za varovanje pridelka in za nadzor nad njegovimi uničevalci, ni zadovoljen s sedanjim naporom za obrambo pred podganami, ki ogrožajo Alberto iz Saskatchewanu. Poziva k obrambi pred podganami in je nejevoljen, da za to svoje prizadevanje ne najde dovolj razumevanja in podpore.

Vprašanje podgan je kot vprašanje revščine ali zločina, pravi Gurba. Privadimo se ga in najdemo vedno nova opravčila, da ne storimo nič za njegovo reševanje.

Alberta čisto resno trdi, da je edina pokrajina Kanade brez podgan in največje tako področje na svetu. Podgane so namreč vsesplošna nadloga po vsem svetu, kjer žive ljudje. Ko je govorila o podganah, govorijo v Alberti o njihovem uničenju, medtem ko se drugod prizadevajo le za nadzor nad njimi, je zapisal "The Edmonton Journal" v svojem nedavnem uvodniku.

Letno porabi Alberta za svojo obrambo pred podganami od \$30.000 do \$40.000. Program nadzira kakih 250 nadzornikov, ki so razporejeni v glavnem vzdolž meje s Saskatchewanom. Tam napravijo podgane letno na pridelih do 20 milijonov dolarjev škode.

Podgane so prišle v Severno Ameriko s priseljenci, boljše na njihovih ladjah, ki so pripadle novi svet. Z obale so prodirale dalje v notranjost po nekako 15 milj na leto. Tako so prišle do Velikih jezer in preko njih zašle v prerijo. V bližino Alberta so prišle, kot trdi Gurba, v začetku petdesetih let. Leta 1951 je bilo vsaj 40 podganjih kolonij v Alberti. Pokrajina se je tedaj lotila uničevanja podgan odločno in jih uničila načrtno na celotnem 30 milj širokem in 180 milj dolgem pasu ob meji Saskatchewanu ob nekako \$110.000 stroškov. Od tedaj nadzirajo stalno

ta pas in gledajo, da podgane ne bi prešle preko njega v notranjost Alberta, s čimer bi bilo seveda njene slave kot edine pokrajine brez podgan konec.

Sen. Proxmire se lotil generalov in admiralov

WASHINGTON, D.C. — Sen. Proxmire je velik zagovornik varčevanja v narodni obrambi. Zadnjič je začel opozarjati na generale in admirale, ki se vozijo v velikih avtomobilih s šoferji, kar je zanj nepotrebna potrata, lotil pa se je tudi navade, da generali in admirali uporabljajo vojake za svoje osebne služe.

Obrambni tajnik E. Richardson je zadnjič odzval nekaterim visokim uradnikom v Pentagonu avtomobile s šoferji in naročil preiskavo o uporabi vojakov za osebne služabnike generalov in admiralov. Preiskava naj bi bila začetek ukinitve te navade.

Ko sedaj E. Richardson odhaja iz Pentagona, dvomijo, če bo njegov naslednik pri tem načrtu vztrajal. Sen. Proxmire je vsekar odločen vprašanje potiskati dalje v ospredje.

Mobutu pritiska na katoliške škofo

KINSASA, Zaire. — Predsednik Mobutu Sese Seko je hud črni nacionalist in zahteva od katoliških škofov, da duhovniki krščujejo otroke na domača imena namesto na imena krščanskih svetnikov. Prav tako mu ni všeč, da poslušajo Rim kot glavo Cerkve.

Mobutu je postal skrajno samozavesten in tudi samopašen, zaverovan sam v sebe in v svojo osebno korist, uživanje in čast, bi rad nadzirati tudi katoliških cerkev. To ni mogoče, dokler ima svojo glavo v Rimu. Spor med njim in škofi se je tako zategnil, da je izgledalo, da Mobutu ne bo obiskal papeža v Vatikanu, ko je šel ta teden na obisk v Italijo.

Da bi položaj popravil, je izjavil, da je "verujoči katoličan" in da "nima nihče pravice temu oprekatati".

CLEVELAND, O.

Male Help Wanted

METAL SPINNER

for lamp parts. Experienced preferred, but will teach. Hourly rate. — Apply

Acme Lighting Products
1667 E. 40 St.

(97)

ENGINE LATHE OPERATOR to turn small steel forms on 14" lathe. Hourly rate. Apply

Acme Lighting Products
1667 E. 40 St.

(97)

Gradbeni delavci

Izkušeni v gradnji kanalov in drugega dela pod zemljo, najmanj 3 leta izkušnje. Dobra plača in obrobne koristi. Javite se prosim na: Box 123, American Home, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

(x)

Help Wanted — Female

Radi bi dobili

žensko za lahka hišna dela pri dveh starejših ljudeh, lahko živi pri nas v Highland Heights. Kličite 449-4594

(100)

BAR MAID WANTED

For Northeast tavern
531-6289

(x)

V Nemčiji zaslužio ženske manj kot moški

V ZR Nemčiji zaposlene ženske se zmeraj zaslužio skoraj dvakrat manj kot moški, čeprav opravljajo enako ali podobno delo.

Povprečni bruto tedenski zaslužek zaposlenega delavca se je od lanskega aprila do letos povečal za 9 odstotkov in znaša sedaj okrog 339 mark, v istem času pa se je bruto dohodek zaposlene ženske povečal samo za 8 odstotkov in znaša približno 200 mark.

Delavec povprečno zasluži na uro 7.6 marke, delavka pa 4.44 marke.

CLEVELAND, O.

HELP WANTED,

General Office Work

Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628 (x)

MALI OGLASI

Naprodaj

Naprodaj je bungalow v Euclidu. Kličite 481-7432.

(97)

BUNGALOW NAPRODAJ

v jako lepi okolici, štiri spalnice polna klet, 1½ kopalnice, lastnik se nahaja v zapadu. Cenjeno v spodnjih tridesetih. Dajte ponudbo.

GI NOBENEGA NAPLAČILA izvrstna dvo družinska hiša blizu Lake Shore Blvd. dve spalnici v vsakem stanovanju, velika sprejemna soba, živa kuhinja, posebej utilitete. V dobrem stanju.

PERME REALTY
731-3322

(99)

For Sale

Meat market and grocery, 77th and St. Clair Ave., reasonable. Owner retiring. 391-5244.

(97)

Hiša naprodaj

Zidana enodružinska hiša, garaža za 2 voza, blizu E. 185 St., šole, trgovin in busa. Prodaja lastnik. Kličite od 3. do 7. ure pop. tel. 486-6540.

(99)

For Rent

Modern 2 bedroom ranch, attached garage, enclosed porch, carpeted. E. 185 and Neff Rd. area. — Call 944-0059.

(97)

EUCLID

zidan in aluminij ranch z štiri spalnicami, jedilnica, ognjišče, pomivalnica črepinje, klet, priključna garaža. V srednjih tridesetih.

EUCLID

zidan duplex, 6-6, z tremi spalnicami, jedilna soba, 1½ kopalnica, klet.

SURFSIDE - EASTLAKE

krasna split level hiša z tremi spalnicami, ognjišče v družinski sobi, priključna garaža za dva avta. Posebej še velik lot.

Imamo različne nove domove v Euclid.

UPSON REALTY

RE 1-1070 499 E. 260 St.
Odprto od 9. do 9. ure zvečer (99)

JAVNA DRAŽBA

v Aurora, Ohio, vsaka sredo in nedeljo od 9. do 5. ure, na zelenjavi in rastlini. Vsakovrstne cvetlice, na Rt. 43, Aurora, Ohio. 673-7027

—(8,15,22,29 maj)

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali ženskega, z znanjem slovensčine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44103

431-0628

RAZPOROKA

ROMAN

Spisal PAVEL BOURGET — Prevedel A. KALAN

V tej družini, kjer je bilo prijateljstvo toliko let tako popolno, je vselej soprog, ki je prišel zadnji v hišo, prihitel k onemu, ki je bil že doma. V prvem nadstropju, kjer sta stanovala, imela sta sobe tako razdeljene, da sta takoj začutila, če je kedo prišel ali odšel. Imela sta pet sob, veliko spalnico, toaletni kabinet za njo, sobo za njega, kjer je imel obleko in tudi kanape, majhen salon in od zadaj sobo za knjižnico in za kajenje. Navadno je bil v tej zadnji sobi, koder je bil sam. Na sredi je bilo veliko predvorje, kamor so vodile vse stopnice, pokrite s tapetami in okrašene s cveticami; odtod je bila pot v razne sobe. Gabrielle tu obstane; srce ji hudo bije. Albert je gotovo tukaj v kaki sobi. Morebiti je že čul zvonec in že ve, da je doma. Morda ji že hiti naproti. Ker se pa le niso vrata takoj odprla, zato porabi ta odmor, da se zbere, ker je še vsa vznemirjena. Na misel ji pride, da gre v drugo nadstropje, kjer so stanovali otroci, da pogleda hčerko, ki je morala biti v učni sobani pri svojih nalogah. Mati je dosegla pri očetu, ki je hotel poslati Jeanne v ženski licej, da se je učila doma pod nadzorstvom posebne vzgojiteljice, seveda po volji očetovi po učnem načrtu za liceje. Vsak teden je prišel iz velikega kolega na levem bregu profesor, da je delala naloge iz onega razreda, v kateri bi morala hoditi. Nato je omejil svoj vpliv strastni prostomislec na vzgojo, drugo vse, zlasti najvažnejše, pa je prepustil svoji ženi, kakor ji je to obljubil. Zato je le redko zahajal v učno sobo. Zelo se je torej Mme Darras začudila, ko je prišla v drugo nadstropje in tam pri vratih začula glas svojega moža. Ista misel, kakor njo, vodila je tudi njega precej po njegovem prihodu, h hčerki. Hoteč zavleči snidenje z možem, je to sedaj le pospešila. Toda, ako se pri hčerki snideta, je takoj snovi dovolj za razgovor in s tem se izogne razburjenju pri prvih besedah, ki bi jo lahko izdale. Pa nenadoma se ji vzbudi novi nemir, ki prežene prvega. Spomini se namreč, da ima hčerka vsaki petek izpraševanje in naloge

iz katekizma. Kaj je pač Albert prignalo v sobo in to posebno ta dan?

Ko odpre vrata, ne da bi bila poprej potrkala, vidi, da drži mož v rokah list, na kateri je Jeanne začela pisati. Od okna je svetloba padala očetu in hčerki na obraz, mati obstane prestrašena in gleda podobnost med njima, ki pa ni vedno popolna; deklici se je videlo, kako je nervozna in kako svoj obraz spreminja kakor oče; ni bila vajena očetovega prihoda v tem času, zato se je razburila.

Albert Darras je bil kakih sedemindeset let star, nekdanji temnopolt, kakor so pričale njegove še vedno črne brke, dočim so bili njegovi lasje na kratko po vojaško ostriženi že vsi beli. Reznen profil, krepko vzraščeno telo je izdajalo gorjanca, živahne oči, slok stas in motna polt pa so kazale, da ti gorjanci prihajajo iz juga. V stisnjeni glavi, v prožnem telesu s finimi rokami je kazal nekoliko Arabca. Rodbina Darras je izvirala prvotno iz Sisteron-a. To staro vtrjeno mesto je zelo oddaljeno od morja, toda v Provence so tolikokrat prihrumeli Saraceni — saj to priča pogorje Maures že s svojim imenom — da tam srečavamo ljudi, katerim treba samo še burnus-a in turban-a, pa bi se beduini pokazali med civiliziranimi. Morda je Albert Darras svoj brezverski fanatizem in njegove znake podedoval od svojih prednikov. Morda je podedoval svoje strasti od kakega prednika, zapletenega v borbe lige, ki so strašno divjale v tem zapuščnem kotu Francoske. Takih in podobnih hipotez sicer ni lahko vzdrževati, vendar čestokrat nezavestno vplivajo na nas mogočno

in odločilno.

Hčerka je imela iste žive oči in črne modro blesteče lase. Pod prozorno kožo se je pretakala severna kri nje matere — Naue-tovi so bili meščani iz Perche — ki je sedaj, ker jo je strah preganjal, poručila hčerki rožno lice. Trudila se je, da bi zakrila svojo vznemirjenost, toda goste trepalnice, ki so neprestano trepetale, so jo izdajale.

Oče, mož pisarne je s prstom kazaje poskušal vrsto za vrsto nalogo hčerke ter delal svoje opazke, ki so mogle pomiriti Mme Darras, ker so se ozirale samo na zunanjo obliko.

"Treba paziti, da ni 'n' preveč podoben 'u' in narobe, je dejal; pogled tu besedo 'odpuščenje' in tam 'nadnaravno', tu ni mogoče razločiti teh dveh črk. Gospodična, sodite tudi vi o tem!"

In pokazal je list gospodični, ki je stala za hčerko. Glava, lasje, oči so jo razodevale, da je Nemka. Tudi gospd. Mina Schulze je bila v zadregi kakor njena gojenka in odgovorila je

RAIN OR SHINE—White cotton canvas is beautifully tailored into an all-weather coat that 1973 Maid of Cotton Debra Ploch wears stylishly for all seasons. Accented in navy, the Henry Fredericks design is buckled and buttoned in brass.

kakor je bilo pričakovati:

"Jeanne piše veliko nemški, gospod Darras, in znano vam je, kako sta si v nemščini podobna 'n' in 'u'. Dekleti sta se razveselili, ko je vstopila Mme Darras. Mož ni mogel zakriti neke zadrege. Neprijetno mu je bilo, — toliko lojalna pa je bila brezverec, — da bi se zdelo, kakor da bi on hotel nadzorovati pouk v krščanski nauku, kar je prepustil ženi. Zato je s prvo besedo, s katero je vsprejel ženo, hotel odvrniti ta sum od sebe, rekoč:

"Prišel sem hčerko vprašat, če ve, kdaj da ti prideš domov." "In jaz sem očetu rekla," de ne hčerka, "da ne boš dolgo izostala, ker si gospodični in meni prepustila voz." Sama od sebe

je hčerka pritrdila razlagi očetovi, zakaj da je prišel v njeno sobo. Oče jo poboža po licu, kakor da bi se ji zahvalil za uslugo, mati pa enako naravno pokaže, da nima glede poduka ničesar prikrivati, zato odgovori mozu:

"Ti si ob tej priliki lahko pogledal njene naloge; jaz sem s tem prav zadovoljna, ker si gotovo opazil, kako napreduje v slogu."

"Res je," odgovoril oče suhoparno, vstane in pristavi: "No sedaj si prišla, draga moja, in zato deklico lahko pustiva, da nadaljuje s svojim delom, jaz sem jo motil že cel četrt ure..." "Oj, vsaj imam dovolj časa!" vsklikne Jeanne, "sem že na dobrem s svojimi nalogami."

"MR. ZIGGY", prebivalec v Seven Seas, delu pomorskega parka v Arlingtonu, Tex., se pripravlja na "vodenje" nastopa delfinov.

POMLADNO VESELJE

Pomlad s toplim soncem in zelenimi tratami je čas iger posebno za otroke, male in velike. Te so včasih priložnostne in zavise od dobre volje in razpoloženja otrok, včasih pa so tudi organizirane in izvajane po izdelanem programu. Nekatere so za posameznike ali za male skupine, druge za večje skupnosti. Vse prinašajo veselje in dobro voljo. — Na gornji sliki vidimo Dano Michaels v Old Tappenu, N.J., pri teku v vreči, na spodnji pa skupino veselih črncev pri vožnji na kolesih razne velikosti v Baltimoru.

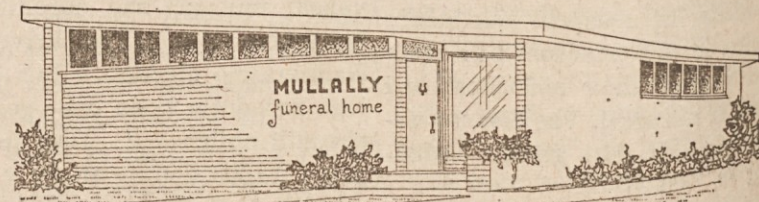
OBTICALA BREZ SKODE — Letalska bomba je obticala v zemlji v bližini Phnom Penha, ne da bi eksplodirala.

Dragi naročniki!

Tiste, ki prejimate Ameriško Domovino po pošti, lepo prosimo, da nam vsaj dva tedna pred selitvijo sporočite svoj novi naslov. Tako boste list nepretrgoma redno prejeli, nam pa boste prihranili pošne stroške, kateri znašajo sedaj po 10 centov za vsako vrnjeno številko. Najlepša hvala za tozadevno sodelovanje!

Uprava

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shoreway in Lake Shore Blvd.
365 E. 156th St. KE 1-9411

- ★ Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- ★ Vera. narodnost in privatni običaji upoštevani.
- ★ Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 urna ambulančna posluga in aparat za vdihavanje kisika.

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj poslijte. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088
17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NASTAVLJENA SLOVENSKA KATOLISKA PODPORNIA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- Izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino;
- posmrtnine za neomejeno vsoto
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izrezek in pošijte na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE